

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра східних мов і перекладу

ПРЕДКЕТОР ЗАТВЕРДЖУЮ
Програму з фахово-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**Культурні та мовно-літературні зв'язки України
з країнами Сходу**

спеціальність: 035 Філологія
спеціалізація: 035.06 Східні мови і літератури (переклад включно),
освітня програма: Мова і література (антайська)

Освітній рівень: другий (магістерський)

Інститут філології

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» для студентів I курсу освітнього рівня «магістр» спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.06 Східні мови і літератури (переклад включно) за освітньою програмою: мова і література (китайська), 2016 року. – 18 с.

Розробник: І. В. Семеніст, кандидат історичних наук, завідувач кафедри східних мов і перекладу Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри східних мов і перекладу Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол від «02» вересня 2016 року №2).

Завідувач кафедри східних мов і перекладу _____ Семеніст І. В.

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора

Л. І. Заяць

© Семеніст І. В. 2016 рік

© КУБГ, 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	7
III. Програма навчальної дисципліни.	8
<i>Змістовий модуль I.</i>	8
<i>Змістовий модуль II.</i>	8
IV. Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу»	10
V. Плани практичних занять.	11
VI. Карта самостійної роботи студента.	13
VII. Система поточного і підсумкового контролю знань.	15
VIII. Методичне забезпечення курсу.	18
IX. Перелік питань на залік.	18
XI. Рекомендована література.	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою східних мов і перекладу на основі освітньої програми підготовки магістрів спеціальності «035 Філологія. Мова і література (китайська)» відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» покликаний систематизувати знання студентів про зв'язки України з Китаєм в культурній сфері, становлення та розвиток вітчизняної орієнталістики, історію формування китаїстики в Україні, сформувати теоретичну та практичну базу спеціаліста з китайської мови та літератури, тому метою його вивчення є формування фахової компетенції студентів-китаїстів.

Завданнями курсу є :

- вивчення історії становлення й розвитку вітчизняного сходознавства;
- дослідження впливу східних мов, літератур, історії, культури, філософії, релігій країн Сходу на формування загальнолюдських духовних цінностей.

Під час семінарських занять та самостійної роботи студенти *набувають комплекс умінь і навичок:*

Вимоги до знань студентів

Студент повинен знати :

- основні питання, що стосуються історії вітчизняного сходознавства;

- етапи становлення та розвитку вітчизняного сходознавства;
- особливості рецепції та функціонування української мови та культури в Китаї;
- основні вітчизняні праці з орієнталістики;
- головні персоналії українського сходознавства;
- тенденції розвитку сходознавства та теренах сучасної України.

Студент повинен вміти:

- наводити факти та основні відомості про історію розвитку китаїстики в Україні;
- розкрити специфіку та визначити основні розвитку сходознавчої науки в Україні на сучасному етапі;
- робити висновки на базі теоретичних положень, які були вивчені;
- вміти систематизувати теоретичні знання відповідно до практичних завдань.

Дана програма розрахована на викладання курсу в першому семестрі першого року навчання магістрів за освітньою програмою «Китайська мова і література».

Місце курсу в системі гуманітарних, філософських, історичних та інших дисциплін.

Міжпредметні зв'язки. «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» є підсумковим курсом до фахових дисциплін – «Вступ до спеціальності», «Основи сходознавства», «Історія китайської мови». При цьому використовує поняття та терміни історії, філософії, естетики, потребує звернення до психології.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них 12 год. – лекції, 12 год. – практичні заняття, 32 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА

Предмет: «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу»

Курс	Напрямок, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2	Шифр та назва галузі знань <i>03 Гуманітарні науки</i>	Нормативна
Загальний обсяг дисципліни (години): 60 год.	Шифр та назва освітньої програми: <i>035 Філологія</i> <i>035.06 Східні мови і літератури (переклад включно)</i> <i>Мова і література (китайська)</i>	Рік підготовки: V Семестр: I
Тижневих годин: 2 год.	Освітній рівень – <i>другий (магістерський)</i>	Кількість годин: <i>Лекції – 12 год.</i> <i>Практичні заняття – 12 год.</i> <i>Модульний контроль: 4 год.</i> <i>Самостійна робота: 32 год.</i>
		Вид підсумкового контролю: залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Назви розділів та тематика занять	Всього годин	З них:			
			Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.						
1.	Тема 1. Україна і Китай: витоки	6	2		4	
2.	Тема 2. Історія становлення та розвитку українського сходознавства та синології	8	2	2	4	
3.	Тема 3. Викладання східних мов на території України. Основні центри вивчення китайської мови	8	2	2	4	
4.	Тема 4. Викладання української мови на території Китаю	6		2	4	
<i>Модульна контрольна робота</i>		2				2
Разом		30	6	6	16	2
Змістовий модуль II.						
9.	Тема 5. Навчально-методичні здобутки української синології	6	2		4	
10.	Тема 6. Китайсько-українські мовні та літературні зв'язки	8	2	2	4	
11.	Тема 7. Переклади китайських художніх творів в Україні	8	2	2	4	
12.	Тема 8. Українсько-китайські зв'язки в освітній та культурних сферах	6		2	4	
<i>Модульна контрольна робота</i>		2				2
Разом		30	6	6	16	2
Разом за два модулі		60	12	12	32	4

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Лекція 1. Україна і Китай: витоки

Давній схід у словнику і топонімії України. Східні ремінісценції в українському фольклорі

Лекція 2. Історія становлення та розвитку українського сходознавства та синології

Мовні зв'язки між українцями та китайцями до 1991 р. Російська духовна місія – започаткування вивчення східних мов. Місії, які очолювали українці. Відкриття центрів синології у Києві, Харкові та Одесі (XIX ст.). Київський Комерційний Інститут, як перший навчальний заклад, який готував кваліфікаційних кадрів зі знанням китайської мови. Ліквідація сходознавчих центрів в Україні у 30-х рр. XX ст. Започаткування викладання китайської мови у Львівському університеті у 50-х рр. XX ст., у Київському вищому загальної середньої школи командному училищі та Київському суворовському військовому училищі.

Лекція 3. Викладання східних мов на території України. Основні центри вивчення китайської мови

Сходознавство у Львівському університеті. З історії сходознавства на півдні України. Історія сходознавства в Криму. Сходознавство у Київському університеті імені Св. Володимира. Сприяння поширенню китайської мови та культури з боку уряду Китаю. Історія створення інформаційно-культурних центрів китайської мови та культури на території України - Інститут Конфуція. Вищі навчальні заклади України, в яких викладається китайська мова. Сходознавчі студії в Київському університеті імені Бориса Грінченка. «Школа Конфуція» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Змістовий модуль II.

Лекція 4. Навчально-методичні здобутки української синології

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського. Сучасні українські синологи. Поаспектні методичні розробки, комплексні навчальні матеріали та словники китайської мови видані в Україні

Лекція 5. Китайсько-українські мовні та літературні зв'язки

Фольклорно-міфологічний рівень перших українсько-китайських зв'язків. Кінець XVII ст. – XVIII ст. як період поширення в Україні відомостей про Китай. XIX ст. – українсько-китайські літературні зв'язки на

тлі розвитку сходознавства в Україні. Дослідження й рецепція китайської літератури на теренах України. Праця «Український далекий світ» як перше ґрунтовне наукове дослідження літературних взаємин України та Китаю. Китай у творчості українських авторів.

Лекція 6. Переклади китайських художніх творів в Україні

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу»

Разом: 60 год., лекційні заняття – 12 год., практичні заняття – 12 год., МК – 4 год., самостійна робота – 32 год.

Семестр	I семестр							
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Теми практичних занять	Тема 1. Україна і Схід: витоки	Тема 2. Історія становлення та розвитку українського сходознавства	Тема 3. Викладання східних мов на території України. Основні центри вивчення китайської мови	Тема 4. Викладання української мови на території Китаю	Тема 5. Навчально-методичні здобутки української синології	Тема 6. Китайсько-українські мовні та літературні зв'язки	Тема 7. Переклади китайських художніх творів в Україні	Тема 8. Українсько-китайські зв'язки в освітній та культурних сферах
Відвідування лекційних занять	1x1	1x1	1x1		1x1	1x1	1x1	
Відвідування семінарських занять	-	1x1	1x1	1x1	-	1x1	1x1	1x1
Робота на семінарських заняттях	-	1x10	1x10	1x10	-	1x10	1x10	1x10
Модульний контроль	25				25			
Самостійна робота	5x2				5x2			
Кількість балів за модуль	71				71			
ІНДЗ	30							
Разом за семестр	172							
Підсумковий контроль	ПКМ							

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I.

Практичне заняття 1.

1. Мовні зв'язки між українцями та китайцями до 1991 р. Російська духовна місія – започаткування вивчення східних мов. Місії, які очолювали українці.
2. Відкриття центрів синології у Києві, Харкові та Одесі (XIX ст.).
3. Київський Комерційний Інститут, як перший навчальний заклад, який готував кваліфікаційних кадрів зі знанням китайської мови.
4. Ліквідація сходознавчих центрів в Україні у 30-х рр. XX ст.
5. Започаткування викладання китайської мови у Львівському університеті у 50-х рр. XX ст., у Київському вищому загальновійськовому командному училищі та Київському суворовському військовому училищі.
6. Становлення китаїстики в сучасній Україні.

Практичне заняття 2.

1. Сходознавство у Київському університеті імені Св. Володимира.
2. Сходознавчі студії в Київському університеті імені Бориса Грінченка. «Школа Конфуція» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Практичне заняття 3.

1. Пекінський університет іноземних мов як перший ВНЗ Китаю, в якому викладається українська мова. Перелік Китайських ВНЗ, в яких навчають українській мові.
2. Підтримка українського уряду справи викладання української мови в КНР. Навчально-методичні матеріали з вивчення української мови.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Практичне заняття 4.

1. Фольклорно-міфологічний рівень перших українсько-китайських зв'язків.
2. Кінець XVII ст. - XVIII ст. як період поширення в Україні відомостей про Китай.
3. XIX ст. - українсько-китайські літературні зв'язки на тлі розвитку сходознавства в Україні.
4. Дослідження й рецепція китайської літератури на теренах України.
5. Праця “Український далекий світ” як перше ґрунтовне наукове дослідження літературних взаємин України та Китаю.

6. Китай у творчості українських авторів.

Практичне заняття 5.

1. Переклади китайської літератури у 1949-1959 рр.: Лу Сінь, Го Можо, Дін Лінь та ін.
2. Збірка новел Лао Ше «Серп місяця» у перекладі І. Чирка
3. Переклад поезії Лі Бо та Ду Фу В. Первомайського

Практичне заняття 6.

1. Сприяння поширенню китайської мови та культури з боку уряду Китаю.
2. Історія створення інформаційно-культурних центрів китайської мови та культури на території України - Інститут Конфуція.
3. Вищі навчальні заклади України, в яких викладається китайська мова.
4. Сходознавчі студії в Київському університеті імені Бориса Грінченка. «Школа Конфуція» Київського університету імені Бориса Грінченка.

VI. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Бали	Термін виконання (місяці)
Складання тлумачного глосарію до лекцій 1-4	5	вересень
Складання тлумачного глосарію до лекцій 5-8	5	жовтень
Складання тлумачного глосарію до лекцій 9-12	5	листопад
Складання тлумачного глосарію до лекцій 13-16	5	грудень
Разом 20 балів 32 год.		

1. Шкала оцінювання самостійної роботи

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною
Високий	5	Відмінно
Достатній	3-4	Добре
Середній	2	Задовільно
Низький	0-1	Незадовільно

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	6	6
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	6	6
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	4	20
4.	Робота практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	6	60
5.	ІНДЗ	30	1	30
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
максимальна кількість балів 172				

Коефіцієнт: $172:100=1,7$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- авторські конспекти лекцій з дисципліни «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу»;
- навчальна та робоча навчальна програми з дисципліни;
- роздаткові матеріали до лекцій та семінарських занять;
- презентації лекційного курсу у форматі PowerPoint;
- модульні контрольні тести з курсу.

IX. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК:

1. Мовні зв'язки між українцями та китайцями до 1991 р.
2. Російська духовна місія – започаткування вивчення східних мов.
3. Назвіть кількість місій, які очолювали українці.
4. Відкриття центрів синології у Києві, Харкові та Одесі (XIX ст.).
5. Назвіть перший навчальний заклад, який почав підготовку кваліфікаційних кадрів зі знанням китайської мови.
6. Причини ліквідації сходознавчих центрів в Україні у 30-х рр. XX ст.
7. Сходознавство у Львовському університеті.
8. Історія сходознавства на півдні України та в Криму.
9. Сходознавство у Київському університеті імені Св. Володимира.
10. Історія та мета створення інформаційно-культурних центрів китайської мови та культури на території України - Інститутів Конфуція.
11. Надайте перелік вищих навчальних закладів України, в яких викладається китайська мова.
12. Назвіть ВНЗ Китаю, в яких викладається українська мова.
13. Історія та сьогодення Інституту сходознавства імені А.Ю. Кримського.

14. Назвіть найвідоміших українських синологів сучасності.
15. Назвіть найвагоміші поаспектні методичні розробки, комплексні навчальні матеріали та словники китайської мови видані в Україні.
16. Фольклорно-міфологічний рівень перших українсько-китайських зв'язків.
17. Дослідження й рецепція китайської літератури на теренах України.
18. Китай у творчості українських авторів.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а) основна:

1. Мовні та літературні звязки України з країнами Сходу (Коллективна монографія) / За ред. Бондаренка І.П. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – 472 с.
2. Кіктенко В.О. Нарис з історії українського китаєзнавства. XVIII – перша половина XX ст.: дослідження, матеріали, документи. – К., 2002.
3. Історія України в особах IX- XVIII ст. – К.: Україна, 1993.
4. Дикарев А.Д., Лукин А.В. Три путешествия по Китаю. – М., 1989.

б) додаткова:

1. Вайнрайх У. Языковые контакты / У. Вайнрайх — К., 1979.
2. Васильев Л.С. История Востока : В 2-х т. : Учебник для студ. вузов / Л.С. Васильев. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Высшая школа. – ISBN 5-06-003961-7
3. Васильев Л.С. История религий Востока. / Л.С. Васильев. – Москва, 1983. – 368с.
4. Васильев Л.С. Проблемы генезиса китайского государства. / Л.С. Васильев. – Москва, 1983. – 326с.
5. Васильев Л.С. Проблемы генезиса китайской мысли. / Л.С. Васильев. – Москва, 1989. – 307с.
6. Васильев Л. С. Проблемы генезиса китайской цивилизации: Формирование основ материальной культуры и этноса / Васильев Леонид Сергеевич; АН СССР, Ин-т востоковедения. – Москва : Наука, 1976. – 368с.
7. Гамянін В.І. Чжу Цзицін і проблеми лінгволітературної спадщини в історичному розвитку Китаю XX століття) / В.І. Гамянін // Сходознавство. – Київ, 1998. – №2. – С. 67–77.
8. Жизнь и нравы старого Китая [упорядн. М.И. Рабинович]. – Смоленск:

Русич, 2003.

9. Китайська культура і філологія / Гол. ред. СінФу І. – Хубей :Освіта, 1991. – 465с.

10. Крушинский А.А. Язык и мышление в Древнем Китае / А.А. Крушинский // Вопросы философии. – 2007. – №5. – С. 99-111.

11. Юнг К.Г. О психологии восточных религий и философий /К. Г. Юнг; [Сост. В. Бакусев]. - М.: "Медиум", 1994.